מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להסביר מדוע ההשכלה בארצות האסלאם הגיעה מבחוץ
- לתאר את פעילות בתי הספר של כל ישראל חברים ואת היחס החצוי אליהם
- להציג בדרך מאוזנת את המחלוקת בקהילת תימן

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – הבנה בסיסית

1. 1860 – ב
2. ב – במרוקו
3. ב – הכריזו עליו חרם

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – ההשכלה הגיעה מבחוץ, בעיקר דרך כי"ח
2. נכון – היו כיתות גם לבנות
3. נכון – זיקה ארוכת שנים לפסיקת הרמב"ם

חלק ג' – השלמת מילים

1. 1860
2. מרוקו
3. חרם

חלק ד' – התאמה

1 – ב (ארגון מיהודי צרפת שהקים בתי ספר)
2 – ג (ראש 'דור דעה' בצנעא)
3 – ד (שמר על מסורת הקבלה)
4 – א (מקום שבו הוכרז חרם)

חלק ה' – סדר כרונולוגי

1. ייסוד כל ישראל חברים בפריז
2. פתיחת בית הספר הראשון של כי"ח במרוקו
3. הרב יחיא קאפח עומד בראש בית ספר חדש בצנעא
4. המחלוקת בצנעא מגיעה לבית משפט של השלטון

חלק ו' – כתיבה ועיון

1. אין תנועת השכלה פנימית מקבילה לאירופה; הרעיונות הגיעו דרך השפעה אירופית וארגון כי"ח שהקים בתי ספר

כרטיס יציאה – מה לחפש

- ציפייה לתשובה שתכלול: צרפתית, חשבון, מדעים, שפות, מלאכה, לצד לימודי קודש
- ציפייה לתשובה שתזכיר את המסורת הרמב"מית שיצרה קרקע מוכנה לחלק מהרעיונות
- כל תשובה אישית מקובלת, כל עוד מבטאת איזון בין חדש לישן

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בדיון קצר על התרחיש מ-1880 לפני תחילת הדף
- כדאי להדגיש שהמחלוקת בתימן הייתה 'לשם שמיים' ולא פגעה בכבוד ההדדי
- בחלק הפתוח מומלץ לעודד תלמידים לתת דוגמה אישית או היסטורית נוספת

דף תרגול: מפריז לצנעא – השכלה בארצות האסלאם

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

בארצות האסלאם לא צמחה תנועת השכלה פנימית כמו באירופה, אלא רעיונות שהגיעו מבחוץ, בעיקר דרך רשת בתי הספר של כל ישראל חברים. בתימן פגשו הרעיונות מסורת רמב"מית ייחודית, שיצרה מחלוקת מיוחדת בין חכמים.

בנק מילים: מרוקו | חרם | 1860

1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מתי נוסדה כל ישראל חברים?

א) 1789 ב) 1860 ג) 1910

2. היכן נפתח בית הספר הראשון של כי"ח?

א) בצרפת ב) במרוקו ג) בתימן

3. מה עשו רבני ג'רבה כלפי בית הספר של כי"ח?

א) בנו לו בניין חדש ב) הכריזו עליו חרם ג) שלחו אליו את כל הילדים

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בארצות האסלאם קמה תנועת השכלה פנימית כמו בגרמניה	☐	☐
2	בבתי הספר של כי"ח למדו גם בנות	☐	☐
3	בתימן הייתה מסורת רמב"מית שיצרה קרקע מוכנה לחלק מרעיונות ההשכלה	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. כל ישראל חברים נוסדה בפריז בשנת _____

2. בית הספר הראשון של כי״ח נפתח ב_____

3. רבני ג׳רבה הכריזו _____ על בית הספר של כי״ח

4 חלק ד׳ – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. כל ישראל חברים	___	**א.** מקום שבו הוכרז חרם
2. הרב יחיא קאפח	___	**ב.** ארגון מיהודי צרפת שהקים בתי ספר
3. הרב יחיא יצחק הלוי	___	**ג.** ראש 'דור דעה' בצנעא
4. ג׳רבה	___	**ד.** שמר על מסורת הקבלה

5 חלק ה׳ – סדר כרונולוגי

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	המחלוקת בצנעא מגיעה לבית משפט של השלטון
☐	ייסוד כל ישראל חברים בפריז
☐	פתיחת בית הספר הראשון של כי״ח במרוקו
☐	הרב יחיא קאפח עומד בראש בית ספר חדש בצנעא

6 חלק ו׳ – כתיבה ועיון

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. הסבירו מדוע ההשכלה הגיעה ליהודי ארצות האסלאם 'מבחוץ' ולא כתנועה פנימית.

כרטיס יציאה

מה למדו בבתי הספר של כל ישראל חברים?

מה ייחד את המפגש של יהודי תימן עם רעיונות ההשכלה?

איך הרגשתי בשיעור? 😕 😐 🙂 😀